

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska pisarna „Katol. Tiskarna“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 6.

V Ljubljani, v torek 8. januarja 1895.

Letnik XXIII

Kranjski deželni zbor.

(II. seja dné 8. jan. 1895.)

Deželni glavar Detela otvori sejo ob pol 11. uri. Ko je bil prečitan zapisnik zadnje seje, prečita predsednik dopis deželne vlade, ki pozivlja, da deželni zbor izvoli štiri člane in štiri namestnike v deželno komisijo, ki bode letos pregledala zemljiško-davčni kataster, in predlaga, da se ta zadeva izroči gospodarskemu odseku v poročanje.

Več prošelj za primerno preuredbo lovskega zakona se izroči gospodarskemu odseku.

Poslanec Povše in tovariši stavijo naslednji samostalni predlog: Visoki deželni zbor naj sklene:

I. Deželnemu odboru se naroča:

a) Da sestavi poljudno spisano knjižico o reviziji zemljiško-davčnega katastra, ki se bode letos vršila, v kateri naj se županstva pouče o načinu, po katerem se bode revizija izvršila in kako imajo zemljiški posestniki pravico do pritožb oziroma do zahtev, da se vsaj najhujše krivice o cenitvi odpravijo;

b) Da poizveduje potom županstev o previsokih, krivičnih vpenitvah, na podlagi, katerih so vpenitveni tarifi previsoko določeni;

c) Da poizveduje, koliko se je pašnikov po pomoti ali vedoma, ker je na njih tu in tam stalo kako drevo ali grmovje, vpisalo za gojzda, da se po § 13. revizijskega zakona take parcele zopet vpišejo v prejšnjo kulturo;

d) Da se te poizvedbe z vsemi natančnimi podatki izroči v porabo deželni komisiji za revizijo katastra.

Predlog se je izročil gospodarskemu odseku. Poslanec dr. Tavčar in tovariši stavijo samostalni predlog glede premembe volitvene pravice. O tem

predlogu izpregovorimo obširneje o prvi priliki. Predlog se je izročil upravnemu odseku.

Poslanec Klun v imenu finančnega odseka poroča o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za l. 1893. Dohodkov je bilo manj za 505 gld. 67 $\frac{1}{2}$ kr., kakor je bilo proračunjeno. Glavni odpadki se kaže pri deželni dokladi na davke, kar kaže, da so bili nižji državni davki in ž njimi deželna naklada ali pa da je bilo vsled uim, trtne uši, itd. več davka odpisanega. Obe te prikazni nalagata dež. zboru dolžnost, da je jako previden pri gospodarstvu in da se varuje vseh nepotrebnih izdatkov, ako pri tej točki ni bilo primanjkljaja, pride od tod, ker so bili n. pr. pri zapuščinah dohodki za 1965 gld. 72 kr. višji od proračuna. Vsa potrebščina je znesla 151.825 gld. 60 $\frac{1}{2}$ kr. Premoženje je koncem l. 1893 zneslo 91.600 gld.

Posl. Klun dalje poroča o kranjskem učiteljskem pokojninskem zakladu za l. 1893. Potrebščina je znašala 28.032 gld., dohodki pa le 10.673 gld. 4 kr., moral deželni zaklad doplačati vsega je skupaj 16.450 gld. Konečno imetje je zneslo 32.215 gld. 60 kr., in sicer skoraj vse v državnih obveznicah.

Posl. Klun poroča o proračunu zaklada učiteljskih pokojnin za l. 1895 in o nekaterih prošnjah. Umirovljeni učitelj Janez Debelak v Trzinu prosi, da bi se mu njegova l. 1890 na letnih 660 gld. povikšana pokojnina podaljšala. Na predlog fin. odseka se prosilcu, ki je že 80 let star, podaljša pokojnina do njegove smrti.

Upokojeni učitelj Florijan Kalinger, ki je služboval 41 let, a definitivno le 33 let, prosi, da se mu na 517 gld. 50 kr. odmerjena pokojnina zviša na 600 gld. Predlog obvelja.

Učiteljevi vdovi Mariji Ferlan se dovoli miloščina letnih 100 gld. pričenši s 1. aprilom 1894

do konca l. 1897. Ker pa je dobila 130 gld. odpravnine, toraj se mora ta svota vračunati in pride na račun l. 1895 še 45 gld.

Učiteljevi soprogi Frančiški Kalin se podaljša miloščina letnih 150 gld. za tri leta.

Učiteljevi vdovi Ani Juh se miloščina letnih 50 gld. podaljša za tri leta.

Učiteljeva vdova Jožefa Lavrenčič, sedaj omožena Ferjančič na Slapu, prosi za dva otroka iz prvega zakona milostne odgojnine, ker je vsled omožitve zgubila pokojnino. Predlog fin. odseka, da se učiteljevima sirotama Mariji in Alojziju Lavrenčič dovoli s 1. januarjem t. l. do postavno določene starosti milostna odgojнина po 30 gld. za vsacega na leto, obvelja brez ugovora. Tako znaša letošnja potrebščina učiteljskega pokojninskega zaklada skupaj 30.986 gld., to je za 1086 gld. več, kakor za l. 1894. Skupno pokritje znaša 10.706 gld., torej se kaže primanjkljaja 20.280 gld., kateri znesek je treba pokriti iz deželnega zaklada. — Obvelja.

Poslanec Klun poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu ustanovnih zakladov za leto 1893 in o proračunu za leto 1895. Prihodki in troški leta 1895 se kažejo skoraj pri vseh zakladih v enakem razmerju, kakor prejšnja leta. Premoženje nekaterih zakladov, zlasti dijaškega ustanovnega zaklada, sirotinskega, Glavarjevega, Flödnigovega, Wolfovega in Holdheimovega se je izdatno pomnožilo; skupna pomnožitev znaša 38.319 gld. 84 $\frac{1}{2}$ kr., to pa v prvi vrsti vsled ugodnega konvertovanja glavnice. Čista imovina vseh 21 ustanovnih zakladov je leta 1893 znašala 1.964.355 gld. 90 $\frac{1}{2}$ kr.

Računski sklepi se odobré, izkaz imovine se vzame na znanje.

LISTEK

V zabavo in pouk.

Dné 29. dec. prejelo je naše vredništvo od gospoda J. Lešana neko pojasnilo, gledé kritike o njegovih spisih v letošnjih knjigah družbe sv. Mohorja. Ta popravek zdel se nam je pa tako nenavaden in čuden, da smo menili najlepše varovati čast g. Lešana, ako vržemo v koš dotično dopisnico. Toda g. Lešan je drugih mislij, on nas zopet v posebni priporočeni dopisnici slovesno pozivlja naj popravimo krivico, tudi obrok nam napove do kedaj, sicer — gorje!

V razvedrilo svojih čitateljev navedemo doslovno, kaj nam piše g. Janko Lešan:

„Slavno vredništvo! Ker v Vašem cenjenem listu ni odziva na moj „popravek“ z dné 29ega dec. m. l., pošiljam Vam ga znova zahtevajoč, da ga natisnete. Ako ga do 8. t. m. ne prinesete, poprimem se drugih sredstev! — Popravek. Veleč. g. vrednik! Danes sem dobil pred oči zadnje liste „Slovenčeve“ ter v njih čital oceno o knjigah družbe sv. Mohorja za l. 1895. Na podlagi postav in sklicujoč se na Vaše pravicoljubje, prosim Vas, da priobčite sledeče vrstice: Ni res, kakor trdi Vaš g. listkar, da sem jaz „stestal“ besedo „stanovalo“; res pa je, da nahajamo to lepo besedo že pri škofu Ravnikarju, katerega po pravici ime-

nujemo „očeta slovenske proze“. (Glej: „Slovensko slovnico“ Antona Janežiča, 4. natisek, stran 161, § 296. sub a: „Temna ječa mu je bilo prijetno stanovalo. Ravn.“ V Begunjah nad Cerknico, dné 29. dec. l. 1894. Janko Lešan. Pravičnost zahteva od vsakogar, da popravi krivico, katero je storil vedoma ali nevedoma bližnjiku svojemu. Toliko bolj smemo zahtevati to od katoliških duhovnikov, naslednikov Jezusa Kristusa! — Menimo, da k temu nam ni treba dostavljati ničesar.

Ako je bilo to čitateljem v zabavo, naj jim bo naslednje v pouk. Sinočni „Narod“ govori o „klerikalni beračiji“, objavljajoč neko pismo, s katerim se priporoča „Primorski list“. „Liberalno beračijo“ bi po tem vzgledu smeli imenovati nastopno pismo:

Častiti gospod!

Zadnji četrtek dne 29. novembra 1894 vršil se je v Ljubljani slovesno I. shod zaupnih mož v ta namen, da se posvetuje o sedanjem položaju in sklepa o tem, kako je v bližnji bodočnosti postopati slovenskim zastopnikom pri eni ali drugi priliki in kako se ima organizovati „narodna stranka“, katera je sklicala ta shod, da postane močen in vpliven faktor v deželi. Shoda udeležilo se je 456 odličnih slovenskih mož, ki zastopajo razne stanove, in sprejele so se na tem shodu resolucije, ki morajo uga-jati vsakemu pravemu rodoljubi, ki ljubi svoj narod in je veren katoličan. — Tudi v gospodarskem oziru

naredili so se lepi sklepi, dal Bog, da bi jih mogli tudi srečno izvršiti!

Vse to daje brez dvoma poročstvo, da stranka, ki ima tak program, mora vspevati, ako se je tesno oklenejo vsi rodoljubi po deželi, katerim je napredek in blagostanje slovenskega naroda pri srcu in ki imajo tudi pogum, vedno in povsod zastopati iste težnje, katere smo sprejeli v svoj slovenski program, ki prav za prav vže toliko časa obstoji, kolikor časa se čutimo in gibljemo kot Slovenci.

Da pa ne moramo ostati samo pri programu in sklepih, se ob sebi razume, in treba je tudi dejanja, v prvi vrsti dobre organizacije.

V ta namen volil se je na tem shodu izvršilni odbor 15 članov v Ljubljani stanujočih, katerega prva naloga je ta, da pridobi okrajne in krajne zaupne može vsacega sodnega okraja na Kranjskem.

Naša ljubljanska okolica imela naj bi 7 do 11 takih zaupnih mož (pravo število določil bode še le dotični statut organizacije), ki bi bili za-se skupaj okrajni odbor zaupnih mož ljubljanske okolice; načelnik temu odboru skliceval bi po potrebi vse te zaupne može k sejam in zaupno poročal o vseh zadevah njih posvetovanja in sklepanja izvršilnemu odboru. To bi bila tajna organizacija in imena dotičnih zaupnih mož ostanejo tudi tajna — po vzgledu naših bratov Čehov, ki so velike vspehe dosegli pri taki organizaciji. Poleg tajne organizacije treba je pa tudi javne, katera se kaže po shodih, društvih itd

Pri proračunu ustanovnih zakladov za l. 1895 se dovoli vodstvu trirazredne dekliške šole v Lichten-thurnovi sirotišnici 50 gld. za nakup učil.

Proračun vseh zakladov obvelja po predlogu finančnega odseka. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. januarja.

Deželnozborske volitve v Karlínu. V karlinskem volilnem okraju na Češkem je bila v soboto dopolnilna volitev, ker je dr. Julij Gregr odložil svoj mandat. Ta volilni okraj je največji na Češkem in plačuje največ davka. Zato je izvolitev v tem okraju nekako odlikovanje. Prejšnje čase so najodličnejši možje češkega naroda ta okraj zastopali. V soboto je došlo k volitvi 430 volilnih mož. Mladočeh dr. Herold je dobil 412 glasov, živkovski župan Staročeh Blaha 11, drugi glasovi so se razcepili. Blaha pa prav za prav ni kandidoval, temveč so mu nekateri volilni možje le zaradi tega dali glasove, da za Herolda ne marajo. Ko bi staročeska stranka bila postavila svojega kandidata, ni nobene dvojbe, da bi bil njen kandidat dobil precej glasov, seveda zmagala bi ne bila.

Dekliška šola v Inomostu. Proti sklepu mestnega zbora v Inomostu, da se odkloni prošnja uršulink, da se jim prepusti zastojni prostor za zgrajenje šole, in da mesto samo osnuje svojo dekliško šolo, je ugovarjalo 530 volilcev, torej blizu tretjina. Deželnemu odboru se je zdelo zatorej potrebno, mestni zbor pozvati, da utemelji svoj sklep, ob jednem je deželni odbor mestni zbor opozoril, da s svojim sklepom oškoduje občino za mnogo tisoč gol-dinarjev. Mestni zbor je odgovarjajoč se skliceval na avtonomijo občine, da ne more privoliti, da bi ženska odgoja, to jeden del občinskih pravic, prešla v roke uršulink, in konečno je pa naglašal, da ima mesto že toliko sredstev, da bode brez novih dolgov napravilo šolo. Seveda liberalni gospodje ne pomislijo, da bi bilo bolje, ko bi ta denar za kaj drugega porabili.

Kriza na Ogerskem. Wekerle je bil naravnost prisiljen dati demisijo. Kakor poroča neki budimpeštanski list, je cesar mu iz beležnice prečital celo vrsto dogodkov, zakaj da vanj nima več zaupanja. Posebno se je Wekerle vladarju zameril, ker je vselej poprej raztrobil mej liberalno stranko, o čem misli se posvetovati z vladarjem in kaj bode zahteval. Iz vsega je Wekerle moral spoznati, da on nima potrebnih lastnostij za ogerskega ministerskega predsednika. Ko je bil Wekerle poslednji pot na Dunaju, ga je knez Windischgrätz jako preziral. Ministra grof Kalnoki in pl. Kallay sta tudi nasprotna Wekerlu, posebno še prvi, ker je ministerski predsednik dopuščal razne napade po vladnih glasilih proti vnanji upravi.

Stambolov. Nakrat se je v Bolgariji začelo govoriti, da je najbrž Stambolov sam najel umor ministra Belčeva, da bi tako dokazal knezu, kako da je v nevarnosti njegova oseba in dobil dovoljenje

za ostrejšo politično naredbo. Posebno verjetne te govorice niso, ker Stambolov bi bil gotovo tudi na manj nevaren način lahko vprizoril kak navidezni atentat na svojo osebo. Pri sedanjih velikih strankarskih nasprotjih v Sredu se pa takim govoricam ni čuditi. Ko bi bolgarski vladni pristaši ne imeli nekoliko ozira na javno mnenje v Evropi, gotovo bi obsodili Stambolova. Celó francoski listi naglašajo, da se proti Stambolovu sme postopati samo, ako ima vlada zares zanesljive dokaze za njegovo krivdo.

Belgija. Sedaj se vrše pogajanja, da bi si Belgija prisvojila kongijsko državo. Mnogi belgijski parlamentarci pa imajo proti temu osnovane pomislike. Belgija nima dovolj vojne sile, da bi lahko mogla ob Kongu vzdrževati red. Tudi bode njena nevtralnost v Evropi v večji nevarnosti, ker baš zaradi kongijske države lahko pride v kako nasprotje s kako evropsko državo. Ve se pa tudi ne, če bode kongijska država res kaj donášala. Ondu bode treba še graditi razne železnice, urejevati reke, predno bode moč izkoriščati bogastvo dežele. Taki stroški bodo občutni za malo Belgijo. Zaradi tega ne bode vlada dobila lahko v zbornici večine za zjedinenje kongijske države z Belgijo.

Srednja Amerika. Republika Guatemala ima neki mejni konflikt z Mehiko. Guatemala podpirajo pa druge srednjeameriške republike proti Mehiki. Govori se, da bodo majhne srednjeameriške države sklenile nekako državno zvezo. O taki zvezi se je že večkrat govorilo, a dosedaj se je stvar vselej tako zasukala, da je potem v kratkem prišlo do kake vojne. Tudi sedaj bode težko drugače. Mej prebivalstvom srednjeameriških držav ni tistega skupnega duha, kateri je mej Severnimi Američani. Tukaj tudi vso politiko vodijo le generali, kateri pa imajo svoje interese pri tem, da ni miru.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. januarja.

(Deželni predsednik baron Hein) se je včeraj povrnil z Dunaja.

(Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolico.) S Koroškega: Veselo novico vam morem sporočiti danes. C. kr. deželna vlada je že potrdila pravila katoliškega delavskega društva za Prevalje in okolico. Kmalu se ima vršiti ustanovni zbor in potem prične novo društvo svoje delovanje, ki bode gotovo prav uspešno za stvar sv. kat. cerkve in koristi slov. delavcev! Organizacija slovenskega delavskega stanu je s tem zopet storila lep korak naprej! Imenitna naloga čaka novega društva, pa upamo, da se bode po trudu požrtovalnih rodoljubov prav čvrsto vršila! Bog blagoslovi prvo katoliško delavsko društvo na Koroškem!

(Usmiljeni bratje v Kandiji pri Novem Mestu) so lansko leto v svojo bolnišnico sprejeli 485 bolnikov, od katerih je 343 ozdravelo, 88 poboljšalo, 8 nezboljšanih odpustilo, 16 umrlo.

Bil je tako častitljiv osemdesetletni starček Jordan, duhovnik v moji župniji, mož učen in pobožen. Tabor duhovnega očeta je za katoličana največje važnosti: in kar se tiče mene, ne bi vedel povedati vsega dobrega, katero dobiva moja duša od pravega prijatelja božjega, ki govori z mano o Bogu z vgladnostjo, ljubeznijo, brez pedanterije.

Ko sem bil svetemu temu starčku polagoma povedal vse natanko, kar sem bil pretrpel v ječah milanskih, beneških in spielberskih, svetoval mi je, naj to popišem in objavim.

Začetkoma nisem bil njegovih mislij. Zdelo se mi je, da je na Laškem še preveč vročerkvni duhov in po celej Evropi preveč političnih strastij, še vedno preveč občnega poželenja, obrekovati drug drugega. Moj namen se bo sodil slabo, dejal sem; stvari, katere bom pravil s skrupulozno natančnostjo, razlagali bodo moji nasprotniki kot gola pretiravanja in miru za me ne bo več.

»Mir je dvojen«, odgovoril mi je častiti duhovnik; mir močnih src in mir omahljivih src; ta poslednji ni vreden vas in ni vreden kristijana. V knjigi, katero sem Vam svetoval pisati, pričali bote o neizmernej ljubezni Gospodovej do nesrečnih, ki ga prosijo milosti, pokazali bote, kako ne moreta dejzem in filozofija ničesar opraviti v primeri z vero katoliško. Mnogi mladeniči bodo prebravši Vašo knjigo otesli jarem nevere ali pa bodo vsaj bolj razpoloženi, spoštovati vero in jo

(Osebná vest.) Veleučeni bivši ruski profesor g. dr. Ivan Baudouin de Courtenay je po svoji 20-letni službi na vseučiliščih v Peterburgu, Kazanu in Derptu stopil v pokoj ter od avstrijske vlade naprošen prevzel službo na vseučilišču v Krakovem, kjer predava na akademiji o slovanskih jezikih od 1. oktobra pret. leta. Ob jednem sestavlja tudi etimologično pojasnilo za slovar poljskega jezika, ki se pripravlja za izdajo v Varšavi. Tudi bode kmalu dovršil veliko knjigo „Materialien zur südslavischen Dialektologie und Stenographie“, ki izhaja na troške petrograjske akademije znanostij. Omenjeni gospod profesor je čitateljem „Slovenca“ in „Dom in Sveta“ že znan, njegova slika se nahaja v 3. številki „Dom in Sveta“ leta 1893. Častitamo gospodu profesorju kakor tudi Poljakom, kateri so dobili tako izvrstno moč na krakovsko vseučilišče.

(Iz krško leskovškega okraja.) Dela se na to, da bi leskovska župnija imela svoje lastno županstvo, kar je popolnoma opravičeno. Sedaj namreč spada nekaj te župnije pod županstvo v Krškem, nekaj pa pod županstvo v Crkljah. — Poročenih je bilo tu 30, rojenih 162 in umrlo 147. Izmed je teh še ne dolgo jeden umrl nagle smrti. Vračajoč se od pogreba z drugimi pogrebeci iz istega kraja, kjer so žganje pili, opešal je na potu proti domu. Ker ga navzoči pogrebeci niso mogli nesti, so šli po voz. Ko so ga peljali na vozu domu, je umrl. — V Boštanju bodo imeli sv. misijon, ki se prične 20. t. m. in konča 27. — Z novim letom dobili smo tudi obilno novega snega.

(V Škofji Loki) bilo je v preteklem letu poročenih parov 18, rojenih je bilo 150, umrlo jih je 171, med temi 36 na davici — difteritis.

(Iz Celovca.) dne 7. t. m.: Nemški katoliški dnevnik „Kärntner Zeitung“ izhaja od novega leta sem v povečani, spolnjeni obliki. — Protestantski nemško-nacionalni (v Schönererjevem duhu vrejevani) „Oberkärntner Wochenblatt“ v Špitalu je z novim letom zamrl, zato izhaja v istem smislu v Celovcu „Kärntner Wochenblatt“.

(Za šolsko petje in ponk.) Ministerstvo za uk in bogočastje je odredilo v preteklem šolskem letu, da se imajo pri pouku petja v šoli rabiti normalno uglaseni instrumenti in glasbila (vilice, gosli, harmoniji in glasovirji), in sedaj zahteva tudi poročila o uspehih teh ukrepov. Čudno je le to, da ministerstvo ne pové, pri kateri firmi naj šolska voditeljstva te oblastveno določene in normalno uglasene vilice in pripomočke dobé, ko deželni šolski svet že tako silno pritiska na izpolnitev minist. ukazov. — Kakšna logika je to?

(Za slovensko šolo v Velikoven) sta darovala profesor Anton Zupančič v Ljubljani 6 kron, g. Matej Osenjak, kaplan v Žalcu, 2 kroni. Bog plačuj stotero!

(Cerkveni rop.) Se vé zopet na Koroškem! V frančiškanski cerkvi v Beljaku je dne 2. t. m. proti večeru tat siloma razdril pušico, ki je bila pri jaslicah in odnesel nabrani denar.

Pa o tem prihodnjič, za danes imam le izvršiti častno nalogo, katero sem dobil od izvršilnega odbora, da naj namreč jaz nasvetujem temu odboru zaupne može ljubljanske okolice in v tej lastnosti dovoljujem si obračati se do Vas z uljudnim vprašanjem, če bi bili Vi, čestiti gospod, pripravljeni vstopiti kot zaupen mož v odbor zaupnih mož ljubljanske okolice in s prošnjo, da mi o tem prav v kratkem času naznaniti blagovolite svoje mnenje. — Jako hvaležen bi Vam tudi bil, ako bi mi hoteli pri tej priliki tudi imenovati druge može, katero bi bilo po Vašem mnenju pozvati v ustop v imenovani odbor in mi morebiti tudi dati kak praktičen nasvet v tej zadevi.

Z odličnim spoštovanjem!

Vam udani

Ivan Gogola m. p.

e. kr. notar.

V Ljubljani dne 5. grudnia 1894.

Op. vredništva: Pozor, somišljeniki!

Moje ječe.

(Po pisateljevi smrti izdana poglavja.)

VI.

Zadnja leta svoje ječe bila mi je jedna največjih tolažb, da sem imel s svojim spovednikom velezaslužnega duhovnika. Vroče sem si želel, dobiti v Turinu njemu enakega in dobil sem ga.

proučevati. In kaj je na tem, ako bo kedo izmed Vaših neprijateljev natolceval Vaše namene, med tem, ko bote vi zamogli storiti nekaj dobrega?

Dobri don Giordano imel je na sebi nekaj moškega in bil je duhovite zgovornosti, ki je zelo vplivala na moj duh. »Mir mlačnih ne velja nič!« ponavljal mi je pogostoma. »Dobro premislite, ako je Vam dal Bog, da ste si pridobili glas v književnosti, storil je to, kar je Vas hotel navdušiti, da pišete kako knjigo, ki bo koristila Vašemu bližnjemu?

Ti razlogi me še niso bili privedli do tega, da bi bil naravnost obljubil ubogati in prosil sem odloga, da si premislim, pa vselej, kadar sem srečal dobrega starčka, stisnil mi je roko, kakor bi hotel vcepiti v me svojo odločnost; potem dvignil je dva prsta ponavljaje; »dve vrsti miru sti: izberite si!«

Govoril sem o tej nameri z materjo. »Jaz vidim tu neko nevarnost«, dejala mi je, radi tega se bojim. Molitev naj naju razsvetli!«

Nekaj dnij potem vprašala me je, sem li molil Boga s tem namenom.

»Da«, odgovoril sem jej, »jaz mislim, da bi utegnila taka knjiga koristiti in da jo smem spisati.«

»Poskusi torej!« odgovorila mi je; »i jaz sem molila in sedaj se čutim mirno.«

(Dalje sledi.)

(K katoliški veri je prestopil) od lutrovske vere dne 3. t. m. v Volšberku na Koroškem trgovski sin P. A. Mechau iz Cvikav-a v Šleziji. Malo dni prej je v Volšberku neki drug luteranec vstopil v katoliško cerkev.

(Postaja Št. Mohor) na žiljski železnici se boče vedel odloka c. kr. deželne vlade koroške priredila kot postaja za na- in izkladanje goveje živine in prašičev.

(Letošnji glavni nabor v Ljubljani) bo za mesto Ljubljano v drugi polovici meseca marca; dotični dan prijavimo o svojem času.

(Sneg, burja in zameti.) Sv. treh Kraljev dan in včeraj došla so od vseh strani poročila o množici padlega snega, o razgrajajoči burji po Krasu in Notranjskem, ter zaviranem prometu na železnicah in cestah. Današnji zjutrajšnji dunajski vlaki pa so prišli že z več kot četrturno, a še z večjo zamudo tržaški vlaki v Ljubljano. Notranjska in kočevska stran stran ste že nad 2 črevlja na visoko s snegom pokriti, od Logatca do Divače so na železnici in po cestah nad meter visoki zameti, in gorje mu, kdor nima oblačila, drv in nastila! Sedaj bodo ugodni dnevi za divjačino in zajce, ne pa tako za kmetovalca! — Stanje barometrovo še ne kaže ugodnejših dni.

(Ameriške novice.) Na Sveti dan je bila blagoslovljena cerkev Lurdske Matere božje na Virginiji v navzočnosti vel. gen. vik. J. F. Buha. — V Mountain Iron. Minn. so Slovenci ustanovili slovensko podporno društvo sv. Roka. Predsednikom je voljen g. Jos. Mantel. — Blizu mesta Cochiti v Novi Mehiki so zasledili zlato rudo. Lani na svete Tri kralje dan so tudi bili zasledili rudo v tej deželi. Kakor je videti, ima Nova Mehika dostojno zlato.

(Prvi Slovenec v Ameriki — obsojen na vešala.) V Scratonu v Pennsilvaniji v Ameriki obsodili so na smrt Franca Jeršina iz Rakitne pri Kamniku, kateri je bil vojak, potem nekaj časa v norišnici v svoji domovini. Nedavno je prišel v Ameriko in je tukaj ustrelil Slovenko Marijo Kršič, ker ga ni hotela vzeti. Doma sta namreč imela nekoliko znanja. Kršič je bila prišla v Ameriko, da se poroči z Antonom Beršnakom. Jeršin je bil skočil po izvršenem umoru v vodo, da se odtegne kazni, a so ga policijisti potegnili na suho in prišel je pred sodišče. Pri sodišču se je skliceval zagovornik na njegovo slaboumnost, a porotniki se na to niso ozirali in odmerilo mu je sodišče postavno kazen — smrt.

Društva.

(Bralno društvo v Mokronogu.) Vabilo k veseliciam „bralnega društva“ v Mokronogu v predpustu 1895: 1. Dne 13. januarja: Zabavni večer. 2. Dne 20. januarja: Veselica z igro, petjem in plesom. 3. Dne 17. februarja: Ples v kostumih. 4. Dne 24. februarja: Zabavni večer. Vstopnina za ude: oseba 10 kr., obitelj 20 kr. Za neude: oseba 40 kr., obitelj 80 kr. Začetek vselej ob polu osmi uri zvečer. Vstop je dovoljen le vablencem.

Narodno gospodarstvo.

Razmere glede pašnikov v Bohinju.

(Konec.)

Tako je družba zaklinčevala leta in leta neki prostor, zasajevala z drevesci, a dasiravno ni nikdar prestopila one blažene frate (prostora) kaka domača žival, vendar gospoda ni bila toliko srečna, da bi bila ućakala le sled kaknega gozdnega naraščaja. Sledujoč se je naveličala ali pozabila zaklinčavati oni prostor ter ga blagodušno prepustila lačni živini, in glej, sedaj se ondi družbi na korist vzdiguje bogati gozd z ravnimi smrekami. Zopet je drugi prostor na Mesnovcu že petnajst let v isti usodi; leto za letom ga zasajajo, a še nimajo in ne bodo imeli kaj pokazati.

To je res čudno. Kmet in bogatin imata jednake postave. Ista postava ima varovati kmeta, kakor bogatina — kmetu pašo, družbi gozd, pa kolika razlika se kaže v resnici! Gospoda nič ne vpraša, ali je živinorejcu všeč ali ne, ona zaklinči prostor kjerkoli se ji zdi, bolj ko kmet proso s strašili vrabcem. Pri tem samovoljnem ravnanju gospodi ni potreba ne kaknega sporazumjenja, ne komisije, nič, prav nič, kakor onih belih strašil in svet je zaklinčan. Basta. Sedaj pa Bog varuj, le prestopi naj kaka

domača živalica križarski svet, precej jej je za petami gozdni čuvaj „borštinar“, da hitro ovadi gospodarja zaradi prestopka paše. Kmeta pa čaka daljna pot v Radovljico, da povrne ondi gospodi mnogo-krat nestorjeno škodo.

Ni še dolgo tega, ko je stopal pošten gospodar počasno ob večernem mraku proti domači vasi. Videlo se je možu trud in žalost na hoji in obrazu. Prihajal je iz Radovljice, kamor je bil klican zaradi prestopka paše. Revez je zagnal na domači srenjski pašnik svoje živalice, a po nesreči uidejo mu v zaklinčani družbeni svet. Takoj jih uvoha „borštinar“ in dasi žival ni bila pol ure na prepovedanem svetu, je posledica ovadba, potem daljna pot v Radovljico, povrnitev škode (katere pa v istini ni prav nič) v denarjih, zgubljen dan in povrh koliko truda in stranskih nepotrebnih troškov. Komaj je minolo dobra dva meseca, ko je bilo klicanih iz Srednje Vasi 27 gospodarjev k glavarstvu zaradi prestopka paše; seveda le, da povrnejo družbi škodo, katero naj bi bila njih žival vsled ovadbe škodoželjnih borštinarjev storila na zaklinčanem svetu. Ugovarjati ali opravičevati se ne pomaga nič, le poskusi naj kmet, zato ga za nameček zadene še druga denarna kazen ali zapor.

Minolo leto je bilo priznane kazni okrog 290 gld. gospodarjem dveh vasij v Stari Fužini in Studoru zaradi prestopka paše na treh planinah. namreč na Vodeničnem Vrhu, Jezeru in Ovčariji. Le vsled ponižne prošnje bilo jim je nekaj na dveh planinah odpuščenega. Nič ne pretiravam, če trdim, da ni toliko nekaznovanih živinorejcev v Bohinju, kakor je bilo pravičanih v Sodomi in Gomori. Uboga živina, sedaj jemlješ kmetu še poštenje, da nima niti pri gosposki veljave, le gozdnim čuvajem se verjame bolj, ko angeljcem z nebes!

Pošteno bi ravnala družba, da bi se vselej, predno zapre ali zaklinči kako frato, sporazumela z zastopniki kmetovalcev, potem bi ne bilo toliko nepotrebnih tožb, odškodninskih in kazenskih glob. Dokler pa bo družba kar samovoljno zaklinčevala in prepovedovala pašo, toliko časa krati živinorejcu postavno pravico do paše.

Zdi se nam skoraj, da išče družba ravno v tem zaklinčevanju dobička za-se na čuden način. Drugače si ne moremo razlagati, da ravno na takih krajih najbolj in največkrat zaklinčava pašo, kjer se živinorejec skoraj ne more ogniti prestopka. Na planini Klanc je družba takoj za kmečkimi stajami zaprla pašo, kakor nalašč, da lovi živino ali prav za prav kmeta. Srednja Vas ima na družbinem prostoru, ki meri kakih 800 oralov, pravico pasti, pa čujte, paša na tem prostoru bila je na osmih krajih prepovedana — zaklinčana. Vprašam, ali se ne pravi na ta način zanjke nastavljeni živini — oziroma nje lastniku v denarno kazen? Prav to je spoznal minulo poletje v državni službi službujoč gospod, ko je videl ta mnogobrojna strašila po planinah, da je javno rekel: „Ti ljudje res prav tam zaklinčavajo gojzd, kjer je kmetu — živinorejcu najbolj na potu“.

Češnjica je preživela na Mesnovcu in v Rudni dolini od 1200 do 1300 goveje živine, po vravnavi sme se 150 glav milostno pasti. Kje je razmerje? Pa tu so navedeni le nekateri vzgledi. — Vidi se toraj, da se je že pri vravnavi paše postopalo preveč površno, seveda v zdatno škodo kmetu živinorejcu.

Ker je blagostanje celega Bohinja zavisno od vspešne živinoreje, oziroma od paše, zato Bohinjeci prosimo, naj deželni zbor deluje z vsemi močmi na to:

1. Da se pašniki po planinah vnovič pravilneje cenijo;
2. Da obrtna družba ne bo smela samovoljno in brezobzirno zaklinčavati paše, temveč le v sporazumljenju z dotično sosesko, koje posestniki imajo starodavno postavno pravico do paše;
3. Da se bo škoda, v slučaju, da jo je provzročila živina pri paši v resnici cenila po izvedenih, ne pa samovoljno po naznanilih nezanesljivih gojzdnih čuvajev;
4. Da bi se nekateri prostori družbeni, ki so jej vpisani med gojzd, a v istini niso, postavno prepisali v pašnike.

Telegrami.

Dunaj, 8. januarja. Neimenovana dama iz najvišjih krogov je podarila Juliju Payerju 10.000 gld. za nameravano polarno ekspedicijo.

Dunaj, 8. januarja. Podmaršal Julij Butterweck je umirovljen s čakarino. Podmaršal vitez Samonigg je imenovan generalnim nadzornikom vojaških šol, generalni major Gustav Uher je imenovan poveljnikom tehniških vojaških tečajev. — S posebno naredbo se dovoljuje častnikom in vojaškim uradnikom, obiskujočim civilne visoke šole, ali praktikujočim pri tehniških zavodih, železnicah in brzojavah, do ta čas smejo nositi civilno obleko.

Dunaj, 8. januarja. Dvainpetdeset letno Jožefo Ledner so danes našli umorjeno v njenem stanovanju. Morilec jej je prerezal vrat, vzel 10 gld. denarja, brošo, uhan in nekaj perila.

Opava, 8. januarja. Tatovi vlomili so v tukajšno okrajno bolniško blagajnico, ukrali 280 gld. denarja in hranilno knjižico za 1650 gld.

Praga, 8. januarja. Deželni odbor je odklonil v prvem branju Vašatyjev predlog, da bi za volitev načelnika okrajnemu zastopu ne bilo treba cesarjevega potrjenja. Za predlog so glasovali samo Mladočehi. Schlesinger in Bareuther sta stavila predlog, da se upelejo za deželni zbor neposredne volitve v kmetijskih občinah.

Podjebrad, 7. januarja. „Politični klub“ je bil včeraj sklical shod volilcev, na katerem je poročal poslanec Rašin. Shod se je pa razpustil zaradi govorniških izgrediv imenovanega poslanca.

Budimpešta, 7. januarja. Tukaj in v provincijalnih mestih je bilo več shodov za občno volilno pravico, društveno in zborovalno svobodo. V Budimpešti je bilo deset shodov. Shodi so se vršili največ mirno, le jeden se je razpustil.

Budimpešta, 8. januarja. Govori se, da je ban Khuen Hedervary danes prevzel sestavo nove vlade. Včeraj zvečer se je dolgo posvetoval z Wekerlom in Banffyjem.

Antwerpen, 8. januarja. Začela se je obravnava proti gospej Joniaux, katero dolže, da je otrovala več sorodnikov.

Stuttgart, 8. januarja. Soproga vojvode Albrehta Virtemberskega je zjutraj porodila princa.

Geestemünde, 8. januarja. Kapitana Barski in Mottler sta se dvoborila. Poslednji je ubit.

Citavecchia, 7. januarja. Hud vihar je poškodoval novo пристanišče. Nove zidove je razrušilo 200 metrov na dolgo.

Toronto, (Kanada) 6. januarja. Velik požar je uničil cel oddelek mesta. Škode je nad milijon dolarjev.

Pariz, 8. januarja. Ernest Carnot, sin umrlega predsednika republike, je v Beaunu voljen za poslanca.

Pariz, 8. januarja. V parlamentarnih krogih se govori, da vlada Geraulda, ki je bil včeraj voljen, ne misli izpustiti iz ječe. Ako se zbornica za to izreče, da se ima izpustiti, bode vlada odstopila.

Bayonne, 8. januarja. Zaradi snega prihajajo vlaki iz Španije v velikimi zamudami. Zveza z Madridom je pretrgana.

Washington, 8. januarja. Francija in Nemčija ugovarjata temu, da je Amerika poslala posebne zdravstvene nadzornike v Evropo, ki pregledujejo ladije, namenjene v Ameriko.

Peking, 7. januarja. Japonci nočejo premirja. Tukajšnji ameriški poslanik misli, da sedanja pogajanja za mir ne bodo imela vspeha. Japonci bodo mir še le sklepali, ko bodo v Pekingu

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,
Kärntnerstrasse
Nr. 20, I. Stock.

Poslano.

David's Cognac-Malz-Extract.

Priporočen od medicinskih
(621) velmož (30-6)
olajšuje kašelj, raz-
krajja sliz, ojačuje; ne-
pogrešljiv za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših
(623) lekarnah. (15-5)
Glavna zaloga pri
lekarnarju
Jos. Mayerju v Ljubljani.

Umrli so:

6. januarija. Viljem Gvaiz, tesarski mojster, 26 let,
Trnovski pristan 14, jetika. — Janez Grebene, agentov sin,
3 leta, Rimska cesta 15, laryngitis croup. — Alojzij Korenčič,
kajzarjev sin, 3 leta, Ilovca 47, laryngitis crouposa. — Marija
Janežič, delavčeva žena, 25 let, Vegove ulice št. 12, morbus
Brighii chron.

V bolnišnici:

5. januarija. Marija Nemini, gostija, 66 let, emphysema
pulm.

Tuji.

5. januarija.

Pri **Slonu**: Schoch, Sans z Dunaja. — Pulzer iz Bu-
dimpešte. — Spitz iz Pečuha. — Leder iz Gradca.

Pri **Matiču**: Blau, Herzeg, Bolgeri, Schütz z Dunaja.
6. januarija.

Pri **Slonu**: Stuparich iz Trsta. — Rieger iz Tržiča. —
Winkler iz Mirne. — Kanusch iz Lipice. — Schädinger iz
Kočevja. — Fischer iz Budimpešte. — Werne, Vinter, Sueti
z Dunaja.

Pri **Matiču**: Baron Schwegel, Setz, Paschka, Handl,
Landau, Goldberger z Dunaja. — Maly iz Trsta. Višnikar iz
Ribnice. — pl. Langer iz Bršlina. — dr. Treo iz Postojne
— Braun iz Celovca.

Pri **Južnem kolodvoru**: Spitz iz Pečuha. — Povše
iz Mokronoga. — Kocjančič iz Litije.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	720-6	-4-8	sl. vzh.	oblačno	2 00
7. u. pop.	721-9	-2-8	"	sneg	
9. u. zveč.	724-8	-5-0	"	oblačno	sneg

Srednja temperatura -4-2° za 1-4° pod normalom.

32 1

Potrjim sreem naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem preženo vest, da je Vsemo-
gočnemu dopadlo našo srčno ljubljeno soprogo, ozi-
roma mater, sestro in svakinjo, gospo

Marijo Šest rojeno Andolšek,

umirovljeno učiteljico,

po dolgi in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti
za umirajoče, v 37. letu, danes ob 1/8. uri zvečer
poklicati k sebi v boljše življenje.

Truplo nepozabne pokojnice prepeljalo se bode
iz šolskega poslopja v sredo, dne 9. t. m., ob 9. uri
zjutraj k sv. Roku, kjer se bode položilo k večnemu
počitku.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi
v Metliki.

Draga rajnea se priporoča v blag spomin in
molitev.

Metlika, dne 6. januarija 1895.

Andrej Šest, šolski vodja, soprog. — **Anka**
in **Josip**, otroka. — **Terezina Andolšek**,
Emilija Vassich, **Adela Jenčič**, **Karolina**
Luschin, sestre. — **Franc Andolšek**, c. kr.
okr. sodnik, brat. — **Berta Andolšek** rojena
Roblek, svakinja. — **Albin Vassich**, rav-
natelj hranilnice; **Alojzij Jenčič**, c. kr. dežel-
nega sodišča svetnik; **Karol Luschin**, c. in kr.
stotnik v pok., svaki.

J. N. Potočnik

krojač v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13
javlja cenjenim svojim naročnikom osobito prečast. duhovščini,
da je radi kasnejše

preselitve

opustil v Ljubljani za tri mesece svoj obrt ter da de-
luje ta čas na domu v Domžalah.

Zahvaljujoč se za dosedanje obilno zaupanje prosi prav
uljudno, da bi blagovolili prečastiti in spoštovani naročniki
obračati se pisмено neposredno na Domžale. Velespoštovanjem

33 1-1

J. N. Potočnik.

Samo 32 kr. stane

1 liter izvrstnega vina. in

samo 24 kr. stane

1 liter dobrega močnega vina,

belega ali črnega, dalje specialna vina kakor dolenski cvet-
zelenika, teranec, sladki prosekar itd. prav po ceni, samo v
prenovljeni in z večno kurjavo urejeni

Kranjski vinarni v Ljubljani

Slonove ulice št. 52.

Za pristnost se jamči s 1000 gld.

Podrobni ceniki na razpolago. 635 6-6

Odlikovan s srebrno svetinjo na obrtni razstavi
v Gorici l. 1894.

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini, cerkv.
oskrbništvom ter slavnemu občinstvu

pristno garantovane

čebelno-voščene sveče

voščene zvitke, sveče nižjih vrst za stransko
razsvetljavo cerkvá in pogrebe. Kadilo
lagrima, stenje in stekla za večno luč.

Za pristnost sveč, katere nosijo protokol. tvorniško
znamko, jamčim s 100 gld. ali 200 kronami.

Nadejaje se obilnih naročil zagotavljam točno po-
strežbo po mogoče nizki ceni.

656 12-2 Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač, svečar v Gorici.

Voščarna: Solkanska cesta št. 9.

Prodajalnice: Gosposke ulice.

Odlikovan s srebrno svetinjo v Gorici 1891.

Stanarinske knjižnice

za stranke

z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1

33 1